

PERSPEKTIVA ŽUPNIH PASTORALNIH VIJEĆA U DANAŠNJEM PASTORALU I APOSTOLATU LAIKA

Anton BOZANIĆ, Mali Lošinj

U razmišljanju i govoru o životu Crkve u Hrvata danas i u traženju vizija za budućnost izuzetna se važnost pridaje ulozi i djelovanju laika. U laičkom pak angažmanu prepoznatljivo i istaknuto mjesto imaju, odnosno trebala bi imati župna pastoralna vijeća. Polazeći od pretpostavke kako je u proteklom razdoblju za trajanja komunističke vlasti redoviti crkveneni razvoj kod nas bio poprilično usporen zbog mnogih razloga, želimo iznova pokazati svu aktualnost župnih vijeća za naše prilike i za osobni rast samih laika članova angažiranih u radu ovog župnog tijela. Stoga ćemo se u ovom razlaganju usredotočiti na više pitanja vezanih uz mjesto, ulogu, način osnivanja i primjereno funkcioniranje današnjih pastoralnih župnih vijeća, koristeći se ujedno svježim iskustvima ljudi s terena i pastoralnih teoretičara.

1. Polazišta i osnove za današnja župna vijeća

Polazišta i osnove za osnivanje i funkcioniranje današnjih župnih pastoralnih vijeća¹ nalazimo i jasno prepoznajemo u postavkama Drugog vatikanskog sabora, u naučavanju i shvaćanju Crkve kao Božjeg naroda,² a dodatnu pravnu regulativu poprimila su u novom Zakoniku kanonskoga prava.³

Ako krenemo od koncilskog razumijevanja Crkve kao Božjeg naroda, razrađenog ponajviše u dogmatskoj konstituciji *Lumen gentium*, uočavamo niz tema koje su u izravnoj vezi s ovim što želimo reći o župnim vijećima. Pokušajmo ih

---

¹ Zakonik kanonskoga prava (CIC) k. 536 t. 1, naziva ovo vijeće »pastoralnim vijećem«, za razliku od drugog tijela koje se bavi ekonomskim pitanjima, župnog ekonomskog vijeća (k. 537). Budući da je kod nas već uvriježen naziv »župno vijeće« za pastoralno vijeće, koristit ćemo ovdje više uhodani naziv tj. župno vijeće.

² II. VATIKANSKI KONCIL, *Lumen gentium*, gl. 2.

³ U CIC c. 536. stoji: »... neka se u svakoj župi osnuje pastoralno vijeće, kojemu je na čelu župnik, i u kojemu neka vjernici zajedno s onima koji snagom svoje službe sudjeluju u pastoralnoj brizi za župu pružaju svoju pomoć da se unapređuje pastoralna djelatnost.«

sabrati. Kao prvo, navodi se kako se Crkva kroz čitavu svoju povijest, a jednako i danas, predstavlja odnosno postaje Božji narod tako što Bog ljude slobodno poziva i odabire, a vjernikov pozitivan odgovor kroz krštenje označava uključivanje među članove Novog naroda. Važno je istaknuti kako nismo mi, koji se nazivamo vjernicima, oni koji smo izabrali Boga da budemo njegovi, već on nas. Nadalje, taj je narod pozvan na stvaranje zajedništva jer ga spaja »jedno tijelo, jedan Duh... jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje, jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima« (Ef 4,4-6). Upravo takvo zajedništvo dobiva posebnu misiju od Krista da postane sredstvom spasenja za sve. Članovi Božjeg naroda imaju udio u Kristovoj svećeničkoj, kraljevskoj i proročkoj službi, a obdareni su darovima Duha Svetoga, koje Bog dijeli za služenje svakome kako hoće. Svi oni sačinjavaju zajedništvo učenika i pozvani su da na najbolji način prenose i šire razlog nade što ga nose u sebi.⁴

2. Služenje u vidu izgrađivanja zajednice Crkve

Iz navedenog letimičnog pregleda lako razabiremo kako u životu kršćana zajedništvu pripada ključna uloga. A da bi se zajedništvo stvorilo i postepeno raslo potrebno je služenje i to upravo onim darovima kojima je sam Duh Sveti obdario svoje – kako stoji zapisano u Novom zavjetu – »prema mjeri vjere« (Rim 12,3). O služenju,⁵ službama i darovima često se raspravlja u Djelima apostolskim i poslanicama. Nije samo riječ o službama vezanim uz hijerarhijsko ustrojstvo Crkve i ministerijalno stećenstvo, već naprosto o služenju svih članova s vlastitim darovima i talentima koji su potrebni za opće dobro. Sv. Pavao nabroja razne oblike služenja, a svima je zajednički cilj: izgrađivanje zajednice, Crkve (1 Kor 14,26). Od samih svojih početaka crkveni život ne zaustavlja se na unutar-njoj, internoj razini pojedinca i njegova doživljavanja vjerskih misterija, nego je okrenut prema vani, poprima javnu manifestativnu dimenziju, tako da kršćani postaju prepoznatljiva grupa ljudi koja razvija razne oblike služenja. Vremenom se pojam crkvene službe mahom suzio na svećeničko zvanje. S naglaskom na Crkvi kao Božjem narodu, službe i služenje u kršćanskim zajednicama poprimaju kudikamo šire dimenzije. Ulogu župnog vijeća možemo vidjeti i prepoznati na razini služenja.

⁴ *Lumen gentium*, 9–13. Razradbu misli o Božjem narodu slijedili smo prema: W. J. RADEMACHER (with M. ROGERS), *The New Practical Guide for Parish Councils* Twenty-Third Publications: Mystic, CT 1997. (7. iz.), str. 4–9.

⁵ Mnogima riječ služba ili služenje (engl. ministry) zvuči odviše protestantski, jer je kod njih u čestoj uporabi. Drugi se pribijavaju da se isticanjem služenja okrnjuje uloga ministerijalnog svećeništva. Međutim ona je u punom smislu novozavjetna. Ona u NZ-u označuje svaki čin istinske ljubavi za zajedničko dobro učinjen u ime Božje.

3. Župno vijeće u Zakoniku kanonskog prava

Većina župnih vijeća koja danas imamo po župama stvorena su nakon Drogog vatikanskog sabora i odraz su novog koncilskog duha koji je usmjeravao upravitelje župa prema zajedničkoj odgovornosti u Crkvi. Nije postojalo jasnih predložaka, a niti precizne pravne regulative, pa su se župnici snalazili u organiziranju vijeća kako su najbolje znali. Dok su jedni prepoznavali u novoosnovanom tijelu prvenstveno pomoć u brizi oko crkvenih objekata (što je nekad bila skrb crkvinara i bratovštinskih odbora), drugi su pokušavali zainteresirati izabrane članove župe za konkretna pitanja pastoralne naravi, pa su najčešće po sastancima župnih vijeća sjedili i raspravljali predstavnici različite životne dobi i zvanja. Ali najčešće se povezivalo jedno s drugim tj. brigu oko materijalnih objekata i pastoralne aktivnosti. Vjerojatno su kod nas bili rijetki slučajevi, ili ih uopće nije bilo, da bi župno vijeće djelovalo gotovo samostalno, mimo samog župnika.

Objavlivanjem novog Zakonika kanonskog prava g.1983, što znači gotovo dvadesetak godina po završetku 2. Vatikanskog sabora, zaokružena je pravna forma za već postojeća župna vijeća i dan je poticaj za osnivanje novih, tamo gdje ih prije nije bilo. U k. 536 stoji da u pastoralnom vijeću, kojemu je na čelu župnik, vjernici sudjeluju i pružaju svoju pomoć da se unapređuje pastoralna djelatnost. Dalje se kaže kako ovo vijeće ima *samo savjetodavan glas* i ravna se prema odredbama koje donese dijecezanski biskup. Briga oko materijalnih stvari povjerava se ekonomskom vijeću.⁶

Mnogi su očekivali da će se u skladu s novim shvaćanjem Crkve kao Božjeg naroda uloga laika pravno jače istaknuti pogotovo na župnoj razini⁷, pa su ostali zbunjeni kanonskom definicijom kako vijeće ima »samo savjetodavan glas« i smatrali da je time napravljen korak unatrag u odnosu koncilske postavke. Crkveni pravници, zajedno s povjesničarima, požurili su ispitati i pokazati kako se izričaj »samo savjetodavni glas« uklapa u pojam Crkve kao Božjeg naroda, i ne treba ga jednostrano i usko shvatiti, nego razumijeti kao način savjetovanja koji je u cjelokupnom životu kršćanskih zajednica bio uvijek prisutan i aktualan.⁸ Savjetovanje nipošto ovdje ne znači da sve ovisi isključivo o župniku koji

⁶ Kanon 537 govori o ekonomskom vijeću, koje također valja osnovati u svakoj župi, a ono pomaže župniku u upravljanju župnim dobrima. Gotovo je uvriježena praksa po mnogim župama da navedeno ekonomsko vijeće funkcionira kao jedna od sekcija župnog (pastoralnog) vijeća.

⁷ J. A. CORIDEN, T. J. GREEN, D. HEINTSCHEL, eds, *The Code of Canon Law: A Text and Commentary*, New York 1985., xxiv. Navodi se riječi Papine najave izlaska CIC-a.

⁸ Vidi. W. J. RADEMACHER, *The New Practical Guide for Parish Councils*, Ch. 5: *Consultation in the Church*, str. 31–61. Pokazuje se kako je kroz čitavu povijest u svim važnijim odlukama, pa i u proglašavanju dogmi »ex Cathedra« službena Crkva tražila mišljenje svojih članova.

samo traži kada hoće i ako hoće pomoć-savjet za pojedina pitanja koja sam ne može riješiti kod ljudi koji stvari poznaju.

4. Svrha i funkcija župnog vijeća

Pokušajmo sada raščlaniti glavna obilježja i funkcije župnog vijeća kome je cilj – kako smo već spomenuli – unapređivanje pastoralnih djelatnosti.

- a) Budući da su članovi predstavnici svih župljana, župno vijeće pomaže u otkrivanju stvarnih potreba na terenu;
- b) pomaže u postavljanju prioriternih zadataka u župi;
- c) otkriva i nastoji angažirati ljude s različitim darovima i sposobnostima kao što su čitači, pjevači, učitelji i sl.;
- d) postaje instrument dijaloga unutar kršćanske zajednice;
- e) ono je znak temeljne jednakosti svih krštenika i zbližava u radu svećenike, redovnike, redovnice i laike;
- f) članovi vijeća postaju promicatelji koncilskog nauka, te se direktno i indirektno uključuju u evangelizacijski zadatak Crkve;
- g) vijeće pomaže samim članovima rast u vjeri, a ujedno je sredstvo obnove župe.

Ne smijemo nikada zaboraviti kako župno vijeće ne predstavlja neko »demokratsko tijelo«, poput predstavničkih vijeća suvremenih društvenih grupacija kojima su svojstvene zakonodavne ovlasti, ili pak organizacije koja odlučuje isključivo u ime onih koji su je izabrali. Župno vijeće je prvenstvena predstavničko tijelo zajednice vjernika koje na župnom planu želi prepoznati Božju volju i vlastito poslanje.

5. Stanje danas – pogled prema naprijed

Unatoč jasnim načelnim odrednicama o župnim vijećima stečeno iskustvo od nekoliko desetljeća, tj. od završetka II. vatikanskog sabora do danas, već je u praksi poprilično provjerilo njihovo funkcioniranje, te ujedno prepoznalo mnoge manjkavosti i poteškoće koje se tiču samih članova, a i one koje se odnose na način rada ovog crkvenog tijela. Polako dolaze do izražaja novi zahtjevi s kojima se valja suočiti, ukoliko djelovanje župskog vijeća želi biti korisno i što bolje odgovoriti svojoj svrsi.

Redovito nove stvari i pojave privlače pozornost kroz neko vrijeme. Tako je bilo i sa osnivanjem župnih vijeća u postkoncilskom vremenu. Na poticaj i animiranje župnika mnogi su se laici relativno brzo uključili u njihov rad, nalazeći u novostvorenim crkvenim tijelima mnoge popudarnosti sa savjetima, odborima i sličnim društvenim organizacijama iz civilnog života. Govorilo se i vijećalo najčešće o tekućim župskim pitanjima kao što su: zbrinjavanje, popravci i uređi-

vanje crkvenih zgrada, bolje funkcioniranje prostora u skladu s novim propisima, događanja tijekom liturgijske godine, razne aktivnosti i sl. Izmijenjivali su se periodi entuzijazma i stagnacije, češćeg i tek povremenog okupljanja, želje i nastojanja članova da se nešto korisno i vrijedno učini ili pak osjećaja kako se sve vrti u krugu i oko stvari na koje se ionako ne može puno utjecati. Lako može doći do određenog zasićenja ukoliko se u radu župnog vijeća ne nalazi kvalitetno nove sadržaje kojih nema u sličnim civilnim organizacijama. Povrh svega ima župnika koji su vješti u vođenju sastanaka i znaju usmjeravati razgovor, ali ima i onih koji se ne snalaze baš najbolje pokazuju u takvom poslu.

Napredak u radu župnog vijeća u najužoj je vezi sa stanjem konkretne vjerske zajednice i sa razinom izgrađene vjerske svijesti o sebi i svome poslanju. U svijesti vjernika svake crkvene sredine valja iznova pronalaziti odgovor na temeljno pitanje: na što smo pozvani mi kao župska zajednica? ili: što Bog od nas kao vjernika traži sada? U vjerskom životu nema stagniranja, ili se ide naprijed ili natrag. Rast u zajedništvu osvježen novim spoznajama – o kome toliko govore koncilski i postkoncilski dokumenti, a od novijih crkvenih akata posebno pobudnica *Christifideles laici* – usmjerava rad župnog vijeća i obrnuto, tako da je župno vijeće na određen način pozvano pružati nove poticaje onoj zajednici koja ga je izabrala.

Vrijedne su mnoge stečene spoznaje uvrštene među upute i smjernice na razini biskupija ili regija. Među ostalim, u dokumentu jedne američke biskupije navodi se više bitnih karakteristika za župno vijeće, odnosno za njegove članove, pa nam se čini korisnim čuti barem neke od njih:

- Za članove župnih vijeća traži se ponajprije da budu osobe koje vide vrijednost molitve za svoj osobni rast;
- da znaju razabrati poticaje koji dolaze od Duha Svetoga;
- da imaju proročkog duha koji im pomaže u stvaranju vizije za život župe;
- da znaju prepoznati darove kojim su obdareni članovi Božjeg naroda, a posebno jedinstvene darove;
- da budu osobe koje znaju surađivati i poticati jedinstvo u različnosti.⁹

Očito je kako nije dovoljno samo biti predložen i naći se među članstvom župnog vijeća, a niti se od predsjedatelja očekuje da zna samo slušati ljude i prikloniti se mišljenju većine, već se traži mnogo više.

⁹ Iz programa objavljenog pod naslovom *Living the Spirit, Archdiocese of Milwaukee* nadbiskupije Milwaukee u SAD, citiranog prema W. RADEMACHER, *The New Practical Guide for Parish Councils*, str. 24–27.

6. Izbor župnog vijeća i njegove sekcije

Župno vijeće predstavlja tijelo razgranato u više odjela-sekcija ili odbora koje, u granicama svojih crkvenih ovlasti i u tiješnoj suradnji sa župnikom, služi župi tako da prati, planira, koordinira i pospješuje rad župske zajednice.

Budući da župnom vijeću pripada značajna uloga u životu mjesne Crkve, valja ozbiljno poraditi na tome da se sam izbor članova odvija u skladu sa svrhom i funkcijom koje ima to tijelo. Zato ne vrijedi krenuti naprečac, već postepeno i smišljeno. Traži se solidna priprema.

Da budemo što konkretniji predložiti ćemo ovdje jedan od načina kako se može pristupiti osnivanju župnog vijeća.¹⁰

Župnik, nakon što zainteresira pojedince, imenuje najprije pripremni odbor u kojem su predstavnici po mogućnosti raznih uzrasta. Zajedno počnu moliti i studirati, tako da se kroz određeno vrijeme članovi upoznaju s temeljnim postavkama barem par koncilskih dokumenata, prvenstveno onih koji govore o Crkvi i apostolatu laika. U isto vrijeme široj crkvenoj zajednici najavljuje se osnivanje vijeća, bilo u obavijestima ili pismeno u biltenu, ako on postoji u župi. Nakon obavljene pripreme članovi privremenog odbora i župnik pronalaze najprikladnije vrijeme i način za izbor. Ne valja pošto-poto inzistirati da među izabranim članovima budu ljudi svih uzrasta i generacija, bili zainteresirani za stvar ili ne. Bolje je poštivati tijek sazrijevanja. Od isforsiranog članstva nema naročite koristi. Treba uvijek držati na pameti da župno vijeće nije »zastupničko tijelo« nego izabrani predstavnici koji su voljni svojim sposobnostima nositi odgovornost i služiti vjerničkoj zajednici. Kad se izbor privede kraju dobro je također – zbog naravi same stvari – javno oglasiti imena izabranih danova u neko pogodno vrijeme. Neki predlažu da taj dan bude Blagdan krštenja Gospodinova.

Nakon izbora slijedi sastavljanje programa i plana rada.

Sekcije ili odbori oživljuju i usmjeruju djelovanje župnog vijeća i u njima članovi dolaze do punog izražaja sa svim svojim darovima i sposobnostima. Broj sekcija može varirati. Može se krenuti s jednom, npr. liturgijskom, za koju svi osjećaju potrebu, a poslije se množe. Sekcije moraju pokrivati glavna područja

---

¹⁰ O organiziranju i radu župnih vijeća napisano je više priručnika, vodiča i uputa na raznim jezicima. Možemo ih ovdje navesti nekoliko: C. J. KEATING, *Pastoral Planning Book*, Paulist Press, New York 1981.; M. C. KEMMETER, *Transforming People Mission and Structure: The Parish Planning Manual*, Milwaukee 1987.; W. J. RADEMACHER, *The New Practical Guide for Parish Councils*, Twenty-third Publications: Mystic, CT 1997. (7. ed.), J. & E. WHITEHEAD, *Community of Faith: Models and Strategies for Developing Christian Communities*, Seabury 1982. itd.

pastoralnih aktivnosti. Današnji pastoralni teoretičari preporučuju barem pet-šest odjela u sklopu župskog vijeća.¹¹ Te su sekcije:

- *Za duhovni život i liturgiju* koja se, kako se iz samog naziva razabire, zauzima oko duhovnog rasta u župi i liturgijskog života, te vodi brigu o čitačima, pjevanju i svemu ostalom;
- *za odgoj i formaciju*, a brine se o dvostrukom vrlo složenom zadatku, o vjerskom odgoju djece i primijenjenoj formaciji odraslih;
- *za socijalna pitanja* koja se orijentira prema svim suvremenim socijalnim problemima koje crkveno učiteljstvo u posljednje vrijeme tako često ističe a to su: socijalna pravda, otklanjanje nepravilnosti na raznim područjima, ljudska prava, respektiranje života u svim stadijima i sl, a ujedno vodi računa o najpotrebnijima u župi, pogotovo gladnim, siromašnim i bolesnim kojima treba priskočiti u pomoć putem Caritasa ili na neki drugi način;
- *za administrativno-upravne poslove* koja vodi brigu o funkcioniranju crkvenih zgrada, o personalu, financijama, prigodnom prikupljanja materijalnih sredstava i sl.;¹²
- *za oblikovanje župske zajedništva* kojoj je cilj stvaranje zajedništva među župljanima i osjećaja pripadnosti, tako da se ljudi međusobno zbliže, da se nitko ne smatra neprihvaćenim, a time se ujedno najbolje razvija osjećaj i odgovornost za evangelizaciju;
- *za pastoralno planiranje* koja, uočavajući prioritete u župi, stvara kratkoročne i dugoročne planove. Općenito o pastoralnom planiranju reći će se nešto više u sljedećim poglavljima.

Župno vijeće objedinjuje sve ove odjele ili sekcije, a svaka od njih opet djeluje zasebno ili povezano s drugom, kako već bolje funkcionira.

7. Efikasnost sastanka

Već smo prije rekli kako župno vijeće preslikava stanje župne zajednice, te se napredak u zajedništvu, spoznajama i cjelovitom vjerskom životu župnog predstavničkog tijela odražava na zajednici, ali i obrnuto. Stoga su članovi župnog vijeća pozvani da kroz služenje zajednici i sami rastu i sazrijevaju. Sastanci su mjesto gdje župno vijeće na poseban nači doživljava sebe. Za djelotvornost sastanaka potrebni su određeni uvjeti.

Slično kao i za odvijanje drugih sastanka i skupova, tako i za djelotvornost župnog vijeća valja poštivati društvena pravila rada. U protivnom, sastanci mogu

¹¹ Isto. Slijedimo predloške gore navedenih priručnika, posebno: W. J. RADEMACHER, *The New Practical Guide for Parish Councils*, str. 101–119.

¹² Ovu sekciju ili odbor ne treba nužno poistovjetiti sa ekonomskim vijećem, premda može vršiti istu ulogu koja pripada ekonomskom vijeću. Vidi bilješku br. 6.

postati vrlo dosadni i dakako neefikasni. U ta pravila spadaju motivacija, priprema, proces i dinamika rada, kao i vještine vođenja.

Motivirajući elemenat jest činjenica da se ovdje radi o predstavnicima zajednice vjernika. Stoga treba nastojati da svaki sastanak župnog vijeća predstavlja ujedno za same članove izraz iskustva vjere i duhovnog rasta. Nadalje, dajući prednost duhovnom aspektu ne valja nipošto zanemariti sve ono što redovito prati ciljana okupljanja, a to je ponajprije solidna priprema za sastanak. U sam raspored dobro je ugraditi određene duhovne sadržaje. Skup može početi s molitvom, čitanjem odlomka iz Svetog pisma ili meditacijom, izmjenom duhovnih iskustava, a zatim krenuti prema zacrtanom planu. Potrebno je slijediti zacrtani dnevni red u kojem članovi dolaze do punog izražaja. Ne vrijedi trošiti previše vremena na nevažnim stvarima ili olako skrenuti s prave teme. U odvijanju sastanka važan je stil ili način koji stvara pozitivnu atmosferu, u kojoj se ljudi ugodno osjećaju i slobodno izražavaju. Za današnje vrijeme potrebno je da župnik i bilo koji predvodnik bude graditelj zajedništva i razvija vještine vođenja sastanka, među koje ubrajamo: uvođenje u problematiku, prikladno moderiranje, prihvaćanje i ohrabrivanje sugovornika, evaluaciju razmatranih sadržaja, primjerenno rješavanje konfliktnih situacija, pravilno donošenje odluka i sl.¹³ Povrh svega na župnika spada, i od njega se s pravom očekuje, da bude sposoban stvarati ozračje vjere i molitve. Nadalje, predvodnik ima važno mjesto jer je on onaj koji okuplja i ulijeva duh crkvenog zajedništva, a može ga nažalost ponekad i gušiti.¹⁴ Iskustva govore kako nije najvažnije da svećenik zna odgovore na sva pitanja, već je kudikamo vrijednije da on pruža svjedočanstvo vlastite autentičnosti.¹⁵ Sastanci i zajednički rad izgrađuju ponajprije same članove župnog vijeća.

8. Župno vijeće – mjesto pastoralnog planiranja i stvaranja vizija

Pastoralno planiranje spada u vrlo važan zadatak župske zajednice. Ono proizlazi iz nutarnje potrebe vjernika da preuzmu svoj dio odgovornosti u Crkvi i na poseban način oživljuje vjersko djelovanje. Župnom vijeću pripada značajan udio u takvoj vrsti aktivnosti. Planiranjem se želi usmjeriti sposobnosti i energije mnogih prema zajedničkom cilju i poslanju.

Ključ za pastoralno planiranje je vizija.

Što znači vizija? Biblija kaže da bez vizije narod stradava. (Izr 29,18) Vizija je jasna slika onoga u čemu grupa vidi i prepoznaje sebe i svoje djelovanje.

¹³ Vrlo dobru pomoć mogu pružiti pravila grupe dinamike i već dobro razrađena suvremena teorija menadžemta koja se uvelike primijenjuje u ekipnom radu i društvenom životu.

¹⁴ P. M. FOSTER & T. P. SWEETSER, *Transforming the Parish: Models for the Future*, Sheed & Ward: Kansas City, MO 1993., str. 113.

¹⁵ J. FENHAGEN, *Mutual Ministry*, Seabury Press: New York 1977., str. 105.

Upravlja pogled prema budućnosti. Ona ljude pokreće. Grupa ljudi ili zajednica dobiva sliku ili viziju zdravlja tamo gdje postoji bolest, viziju znanja u sredini u kojoj ima mnogo neukih i neobrazovanih, viziju slobode kad se živi u ropstvu, viziju ljubavi gdje vlada mržnja, itd. O viziji se može raspravljati na razne načine. Martin Luther King zadivio je svijet govarom o viziji jednakosti i slobode svih ljudi kao snu.¹⁶

Nedostatak vizije u župnom vijeću prepoznatljiv je – kako ističu pastoralni teoretičari – kad se vječito govori samo o nekakvom tipičnom vlastitom problemu, koji navodno drugi nemaju ili nisu sposobni razumijeti; zatim u pretjeranoj brizi za crkvene zgrade, ili pak onda kad se pažnja centrira konstantno na samo jedan problem, bez obzira koliko bio važan i zvao se on odgoj djece, socijalna nepravda, nemoral, abortus ili financije.¹⁷ Naime, uslijed nedostatka vizija suzuje se pogled i teško se nazire izlaz iz krize ili problema. Vizija uvijek širi horizonte. Upućuje prema onome što u kršćanstvu nazivamo »katoličkim« tj. sveopćim. Jasna vizija djeluje poticajno i pospješuje željene akcije.

Župno vijeće pruža izuzetnu prigodu svojim članovima da, radeći zajedno i sazrijevajući u vjeri i novim spoznajama, stvaraju novu kršćansku viziju. Takvu viziju oni šire u zajednici. Kreirajući pastoralne planove kroz praksu uočavaju potrebu za osnovnim teološkim znanjem o poslanju mjesne Crkve, ali i o glavnim zadaćama opće Crkve, o laičkoj duhovnosti ali i općem pozivu na svetost, o potrebnima na području župe, ali i o općim pitanjima socijalne pravde, o raznim krepostima i posebno onim kojih je žedna sredina u kojoj žive, o *znakovima vremena*, o novim religioznim pokretima, itd. Nadalje, suglašavajući se s prioritetnim zadacima u župi, a još više oblikovanjem kratkoročnog i dugoročnog pastoralnog plana, sudionici sastanaka razvijaju dodatni senzibilitet crkvenosti.

Župa kao živi organizam nije zaokružena stvarnost. Ona je u procesu rasta, postojanja. I župno vijeće slijedi isti dinamični put.

ZAKLJUČAK

Drugi vatikanski sabor pružio nam je niz tema koje upućuju prema formiranju župnih vijeća. Jedna od najvažnijih koncilskih postavki je shvaćanje i doživljavanje Crkve kao Božjeg naroda, čiji su članovi obdareni darovima Duha kojima se služe u izgrađivanju zajednice – Crkve. Većina župnih vijeća koja danas imamo po župama odraz su postkoncilskog duha koji je usmjeravao upravitelje župa prema zajedničkoj odgovornosti u Crkvi. Obnovljeni Zakonik kanonskog

¹⁶ Poznat je njegov vizionaski govor održan g. 1963. u Lincoln Memorial Centru o slobodi svih rasa, a protiv diskriminacije u Americi koji je započinjao riječima: »I have a dream.«

¹⁷ RADEMACHER, *nav. dj.*, str. 160.

prava kaže da u župnom vijeću, koje ima samo savjetodavan glas, sudjeluju vjernici i pružaju svoju pomoć da se unapređuje pastoralna djelatnost. Župno vijeće predstavlja tijelo razgranato u više odjela-sekcija ili odbora koje, u granicama svojih crkvenih ovlasti, služi župi tako da prati, planira, koordinira i pospješuje rad župske zajednice. Napredak u radu vijeća u najužoj je vezi sa stanjem konkretne zajednice i sa razinom izgrađene vjerske svijesti o sebi i svome poslanju. Dobro pripremljeni sastanci i zajednički rad izgrađuju ponajprije same članove župnog vijeća. Pastoralno planiranje sabire sposobnosti i energije mnogih i usmjeruje ih prema zajedničkom cilju. Ključ za pastoralno planiranje je vizija. Vizija je jasna slika onoga u čemu ljudi vide i prepoznaju sebe i svoje djelovanje. Župno vijeće pruža izuzetnu priliku svojim članovima da, radeći zajedno i sazrijevajući u vjeri i novim spoznajama, stvaraju novu kršćansku viziju koju dijele sa svojom zajednicom. Vršeći svoju ulogu u službi crkvene zajednice, župno je vijeće uvijek u dinamičnom procesu rasta.